

บทที่ 5

วิวัฒนาการอุตสาหกรรมอำเภอพระประแดง

5.1 ความเป็นของอุตสาหกรรมในอำเภอพระประแดง

เมืองพระประแดง เป็นเมืองหน้าด่านทางทิศใต้ที่มีความสำคัญตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัย สภาพพื้นที่เดิมเป็นนาข้าว ส่วนมะพร้าวและสวนผลไม้ อาศัยแม่น้ำสาครลงเป็นเส้นทางสัญจรที่สำคัญเดิมชาวพระประแดงส่วนใหญ่มีอาชีพทำเกษตรกรรม ส่วนอาชีพอุตสาหกรรมที่สำคัญได้แก่ การทำน้ำตาลมะพร้าวและเข็บบัตจากชายอื่นเป็นอุตสาหกรรมภายในครัวเรือน ต่อมามีการสร้างโรงสีข้าว และโรงเลื่อยไม้อยู่ทางบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาโดยอาศัยพลังน้ำขับเคลื่อนเครื่องจักร โดยมีวัดตึกคือข้าวในท้องถิ่น และไม้จากภาคเหนือ ซึ่งล่องส่งมาตามแม่น้ำเจ้าพระยา ผลผลิตที่ได้ส่วนหนึ่งนำมาบริโภคในท้องถิ่น และอีกส่วนหนึ่งนำส่งออกนอกประเทศ

จนในระยะตั้งแต่ พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา กิจกรรมอุตสาหกรรมของไทยก็เริ่มขยายตัวมากขึ้น จากบริเวณย่านอุตสาหกรรมหนาแน่นในเขตกรุงเทพฯ ขึ้นใน ก็ขยายตัวออกสู่ชานเมืองรอบนอก ถนนสายสำคัญที่มีอุตสาหกรรมตั้งอยู่มาก ได้แก่ ถนนที่อยู่ทางตอนล่างของกรุงเทพฯ ทั้งฝั่งธนบุรีและฝั่งพระนคร โดยทางฝั่งธนบุรีอุตสาหกรรมจะเกาะกลุ่มบริเวณถนนเพชรเกษม ถนนสุขุมวิท ถนนดาวทองและถนนสุขสวัสดิ์ เขตราชบุรีบูรณะผ่านเข้ามายังอำเภอพระประแดง ตำบลบางพิง ตำบลบางครุและตำบลบางจาก และผ่านเข้ามาอำเภอเมืองสมุทรปราการ ตำบลปากคลองบางปลากดในคลองบางปลากด และตำบลแหลมฟ้าผ่า (ปัจจุบันเป็นกิ่งอำเภอพระสมุทรเจดีย์) ส่วนทางฝั่งพระนครนั้น อุตสาหกรรมจะหนาแน่นบริเวณเขตยานนาวา ถนนสาทรประดิษฐ์ ถนนจันทร์ และถนนพระราม 4 เข้าสู่จังหวัดสมุทรปราการ ตามเส้นทางถนนสุขุมวิท ผ่านแขวงบางจาก แขวงบางนา เขตพระโขนง เข้าสู่อำเภอเมืองสมุทรปราการ ตำบลลำโรงเหนือ ตำบลบางเมือง ตำบลบางด้วน ตำบลปากน้ำ ตำบลท้ายบ้าน และตำบลบางปู ตลอดจนเข้าสู่อำเภอพระประแดงตามเส้นทางถนนปู่เจ้าสมิงพรายในตำบลลำโรงใต้ และตำบลบางหญ้าแพรก

หลังจากโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเบาพัฒนาขึ้นในอำเภอพระประแดง โดยอาศัยน้ำบาดาลในขบวนการผลิต เนื่องจากมีแหล่งน้ำบาดาลที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมสามารถขุดสูบน้ำมาใช้ด้วยค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงนัก ที่ตั้งซึ่งอยู่ในท่าเลขที่ไม่ห่างไกลจากย่านใจกลางเมืองกรุงเทพมหานคร ทั้งการคมนาคมก็สะดวกเพราะอยู่ใกล้กับแม่น้ำเจ้าพระยา ประกอบกับมี

นโยบายของรัฐที่จะย้ายโรงงานอุตสาหกรรมออกจากกรุงเทพมหานคร และการภาคให้พื้นที่
อำเภอพระประแดงบางส่วนเป็นเขตอุตสาหกรรมในพ.ศ. 2503 หลังจากนั้นเป็นต้นมา อำเภอ
พระประแดงจึงมีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ทุก ๆ ปี

จากพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512 มาตรา 5 ได้กำหนดความหมายของคำว่า
"โรงงาน" ว่าหมายความถึง อาคารสถานที่หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมตั้งแต่
2 แรงม้า หรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ 2 แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่ 7 คนขึ้นไปหรือใช้
เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม เพื่อใช้สำหรับ ทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ
ปรับปรุง แปรสภาพหรือทำลายสิ่งใด ๆ ทั้งนี้ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

5.2 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ

ปี พ.ศ. 2512 ซึ่งเป็นปีแรกที่มีการจดทะเบียนขึ้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรม
จังหวัดสมุทรปราการมีโรงงานทั้งสิ้น 56 โรงงาน เป็นโรงงานในอำเภอเมืองสมุทรปราการ
23 โรงงานและเป็นโรงงานในอำเภอพระประแดง 33 โรงงาน

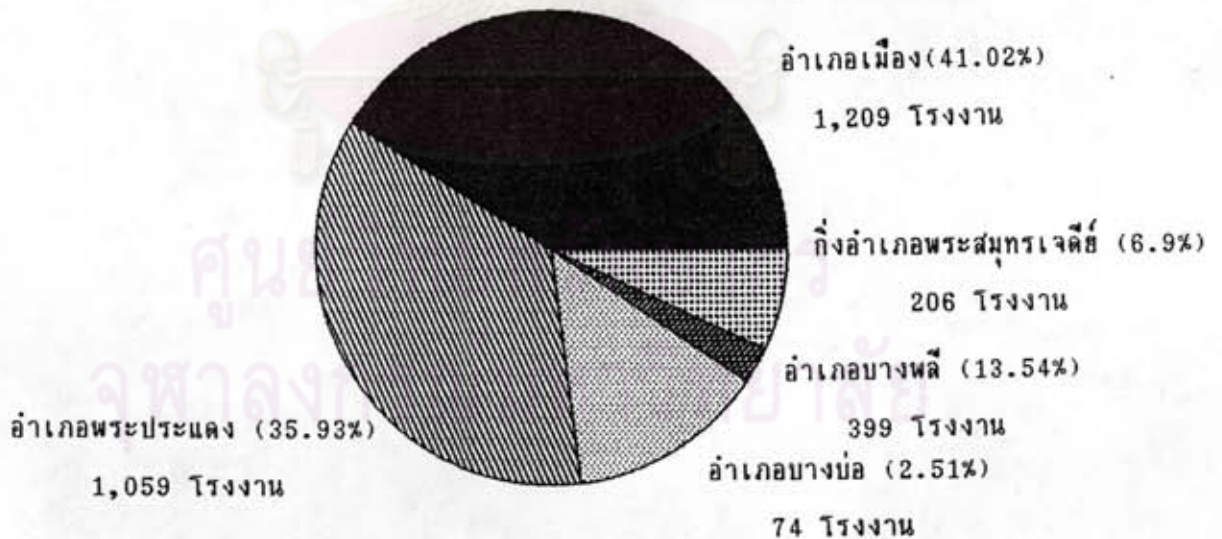
ในยุคที่ประเทศมีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมอย่างปัจจุบัน สมุทรปราการนับเป็นจังหวัด
ที่มีความได้เปรียบในแง่ที่ตั้งซึ่งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมกับการลงทุนด้านอุตสาหกรรม กอปรกับ
ปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่เอื้ออำนวย เช่น ใกล้เมืองหลวง ใกล้ท่าเรือน้ำลึก การคมนาคมสะดวก
เพียงพอพร้อมด้วยสาธารณูปโภค และมีอุตสาหกรรมต่อเนื่อง สิ่งได้เปรียบดังกล่าวทำให้โรงงาน
อุตสาหกรรมทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ เกิดขึ้นถึง 2,947 โรงงาน เมื่อสิ้นปี
2532 มีเงินลงทุนใน อุตสาหกรรมทั้งหมด 103,274.167 ล้านบาท และมีการจ้างแรงงาน
รวมทั้งสิ้น 263,539 คน เป็นหญิง 151,440 คน เป็นชาย 112,099 คน ซึ่งนับว่าเป็นตลาด
แรงงานที่สำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5.1 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. 2532

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวน โรงงาน	ร้อยละ	เงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนแรงงาน				ค่าจ้างการผลิต (บาท/ชั่วโมง)
				ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ	
เมือง	1,209	41.02	37,098.986	43,813	66,252	110,065	41.76	626,612.407
พระประแดง	1,059	35.93	33,228.160	37,116	49,926	87,042	33.03	851,950.205
บางพลี	399	13.54	19,274.866	17,276	25,576	42,852	16.26	347,129.35
บางบ่อ	74	2.51	558.34	1,779	1,350	3,129	1.19	28,294.25
กิ่ง อ.พระสมุทรเจดีย์	206	6.91	13,113.815	12,115	8,336	20,451	7.76	326,089.07
รวม	2,947	100.00	103,274.167	112,099	151,440	263,539	100.00	2,180,075.282

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ, 2532

แผนภูมิ 5.1 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. 2532

จากตาราง 5.1 พบว่าอำเภอเมืองสมุทรปราการมีจำนวนโรงงานมากที่สุดคือ 1,209 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 41.02 ของโรงงานทั้งหมดในจังหวัด มีเงินทุนทั้งสิ้น 37,098.986 ล้านบาท จำนวนแรงงาน 110,065 คน หรือร้อยละ 41.76 จากแรงงานทั้งหมด รองลงมาคือ อำเภอพระประแดงมีโรงงานทั้งหมด 1,059 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 35.93 รวมเงินทุน 33,228.160 ล้านบาท และมีแรงงานจำนวน 87,042 คน หรือร้อยละ 33.03 ส่วนอำเภอบางพลี กิ่งอำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอบางบ่อมีจำนวนโรงงาน 399 โรงงาน 206 และ 74 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 13.54, 6.99 และ 2.51 ของจำนวนโรงงานทั้งหมดในจังหวัดตามลำดับ

แต่หากเปรียบเทียบความหนาแน่นของจำนวนโรงงานต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร จะพบว่า อำเภอพระประแดงมีความหนาแน่นของโรงงานมากที่สุดคือ 16 โรงงานต่อ 1 ตารางกิโลเมตร เนื่องจากอำเภอพระประแดงมีโรงงานเข้ามาตั้งอยู่มากขณะที่พื้นที่ของอำเภอมีน้อยที่สุดในจังหวัดเพียง 65.49 ตารางกิโลเมตร

ประเภทอุตสาหกรรม

จากบัญชีท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2512) ออกตามความใน พรบ. โรงงาน พ.ศ. 2512 ได้แยกประเภทอุตสาหกรรมออกเป็น 99 ประเภท แต่เนื่องจากได้มีการเรียกชื่อของอุตสาหกรรมต่าง ๆ กันออกไปหลายชนิด ในการศึกษาครั้งนี้จะแบ่งประเภทอุตสาหกรรมตามลักษณะของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป 10 ประเภท ได้แก่

1. อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม
2. อุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พลาสติก
3. อุตสาหกรรมสิ่งทอ
4. อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ
5. อุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์
6. อุตสาหกรรมยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติกและหนังสัตว์
7. อุตสาหกรรมเกี่ยวกับวัสดุก่อสร้าง
8. อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ
9. อุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือตัดแปลงเครื่องจักรและเครื่องยนต์
10. อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอื่น ๆ

จังหวัดสมุทรปราการเป็นแหล่งรวมของอุตสาหกรรมเกือบทุกประเภท ตามที่ประกาศในบัญชีท้ายกฎกระทรวง แต่อุตสาหกรรมที่สำคัญมองเห็นได้เด่นชัด ได้แก่ อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวน 550 โรงงาน ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในย่านอุตสาหกรรมถนนปู่เจ้า

สิ่งพิมพ์ราย อำเภอพระประแดง อุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือตัดแปลงเครื่องจักรกลและเครื่องชนิด
ในย่านอุตสาหกรรมถนนสุขุมวิท อำเภอเมืองสมุทรปราการ และย่านอุตสาหกรรมในอำเภอ
พระประแดง รวมทั้งหมด 502 โรงงาน อุตสาหกรรมยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติกและหนังสือ
รวม 420 โรงงาน โดยเฉพาะโรงงานเกี่ยวกับหนังสือจะมีกลุ่มโรงงานนอกหนังสือขนาดใหญ่
ใหญ่ 2 กลุ่ม ตั้งอยู่ในบริเวณถนนสุขุมวิทสายเก่าด้านที่ติดชายฝั่งทะเลในอำเภอเมืองสมุทร
ปราการ สดท้ายคือ อุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 413 โรงงาน ย่านอุตสาหกรรมสิ่งทอที่สำคัญ
ของจังหวัดตั้งอยู่บนถนนสุขสวัสดิ์ อำเภอพระประแดง และย่านอุตสาหกรรมสิ่งทอบนถนนสุขุมวิท
สายเก่า อ.เมืองสมุทรปราการ

ตาราง 5.2 แสดงจำนวนโรงงานจำนวนตามประเภทอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ

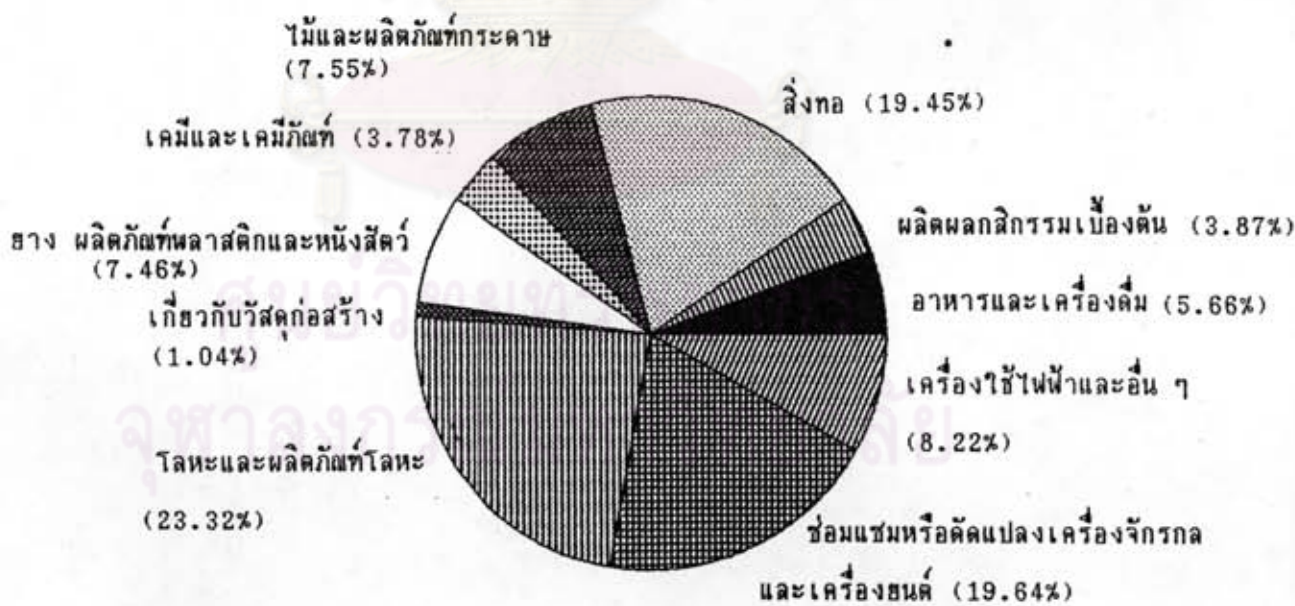
ประเภทอุตสาหกรรม	อำเภอ/กิ่งอำเภอ					รวม	ร้อยละ
	เมือง	พระประแดง	บางพลี	บางบ่อ	พระสมุทร เจดีย์		
1. อาหารและเครื่องดื่ม	79	60	26	20	13	198	6.70
2. ผลิตภัณฑ์กรรมเบา	18	41	12	21	14	106	3.58
3. สิ่งทอ	137	206	32	2	36	413	13.97
4. ไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ	138	80	32	12	16	278	9.40
5. เคมีและเคมีภัณฑ์	51	40	29	1	23	144	4.87
6. ยางผลิตภัณฑ์พลาสติกและหนังสือ	255	79	56	6	24	420	14.20
7. เครื่องปั้นดินเผา	17	11	12	1	7	48	1.62
8. โลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ	183	247	78	5	37	550	18.60
9. ซ่อมแซมหรือตัดแปลงเครื่องจักรกล และเครื่องชนิด	216	208	55	6	17	502	16.98
10. เครื่องใช้ไฟฟ้าและอื่น ๆ	115	87	67	10	19	298	10.08
รวม	1,209	1,059	399	84	206	2,957	100.00

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ, 2532

5.3 จำนวนโรงงานและลักษณะการกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอพระประแดง

5.3.1 กิจกรรมโรงงาน

อำเภอพระประแดงเป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่ง ประกอบด้วยอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ รวม 1059 โรงงาน อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะเป็นประเภทอุตสาหกรรมที่มีมากที่สุดคือ 247 โรงงาน มีเงินลงทุนทั้งสิ้น 9838.374 ล้านบาท เนื่องจากเป็นประเภทอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เงินลงทุนสูง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมผลิตเหล็ก รongลงมาเป็นอุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือดัดแปลงเครื่องจักรกลหรือเครื่องยนต์ 208 โรงงาน แต่เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดครอบครัว ซึ่งมีการลงทุนต่ำและใช้แรงงานน้อย เช่น โรงกลึง อู่ซ่อมเครื่องยนต์เครื่องจักร เป็นต้น จึงทำให้จำนวนเงินลงทุนค่อนข้างมีน้อยเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมประเภทอื่นคือ 2821.243 ล้านบาท อุตสาหกรรมสิ่งทอ นับเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอีกประเภทหนึ่งในอำเภอพระประแดง ส่วนใหญ่เป็นโรงงานทอผ้า โรงงานฟอกย้อมผ้าและโรงงานอื่น ๆ รวมทั้งสิ้น 206 โรงงาน เนื่องจากเป็นประเภทอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานจำนวนมาก แรงงานร้อยละ 45.81 หรือจำนวน 3,9874 คน จากจำนวนแรงงานทั้งหมดในอำเภอเป็นแรงงานในอุตสาหกรรมประเภทนี้ รวมเงินลงทุนทั้งสิ้น 6968.766 ล้านบาท

แผนภูมิ 5.2 แสดงจำนวนโรงงานแบ่งตามประเภทอุตสาหกรรมอำเภอพระประแดง พ.ศ. 2532

ตาราง 5.3 แสดงจำนวนโรงงาน, เงินทุนและจำนวนแรงงานตามประเภทอุตสาหกรรมของอำเภอพระประแดง

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวน โรงงาน	ร้อยละ	เงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนแรงงาน				กำลัง ค่าจ้าง
				ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ	
1. อาหารและเครื่องดื่ม	60	5.66	3,057.696	2,082	2,380	4,462	5.13	86,318.72
2. ผลิตภัณฑ์กระดาษ	41	3.87	3,153.25	1,703	818	2,519	2.89	33,999.21
3. สิ่งทอ	206	19.45	6,968.766	6,774	23,100	39,874	45.81	205,759.744
4. ไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ	80	7.55	632.043	1,774	1,068	2,842	3.27	29,056.94
5. เคมีและเคมีภัณฑ์	40	3.78	809.67	996	897	1,893	2.17	21,325.123
6. ยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติกและหนังสัตว์	79	7.46	4,795.32	2,601	1,316	3,917	4.50	89,690.05
7. เครื่องมือเครื่องใช้	11	1.04	102.96	372	197	569	0.65	1,611.49
8. โลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ	247	23.32	9,838.374	10,172	3,110	13,282	15.26	276,249.12
9. หุ่นยนต์หรืออัตโนมัติและเครื่องจักรกลและเครื่องขนส่ง	208	19.64	2,821.243	8,514	4,526	13,040	14.98	68,821.808
10. เครื่องใช้ไฟฟ้าและอื่น ๆ	87	8.22	1,048.838	2,123	2,516	4,644	5.33	39,118.0
รวม	1,059	100.00	33,228.16	37,116	43,926	87,042	100.00	851,950.205

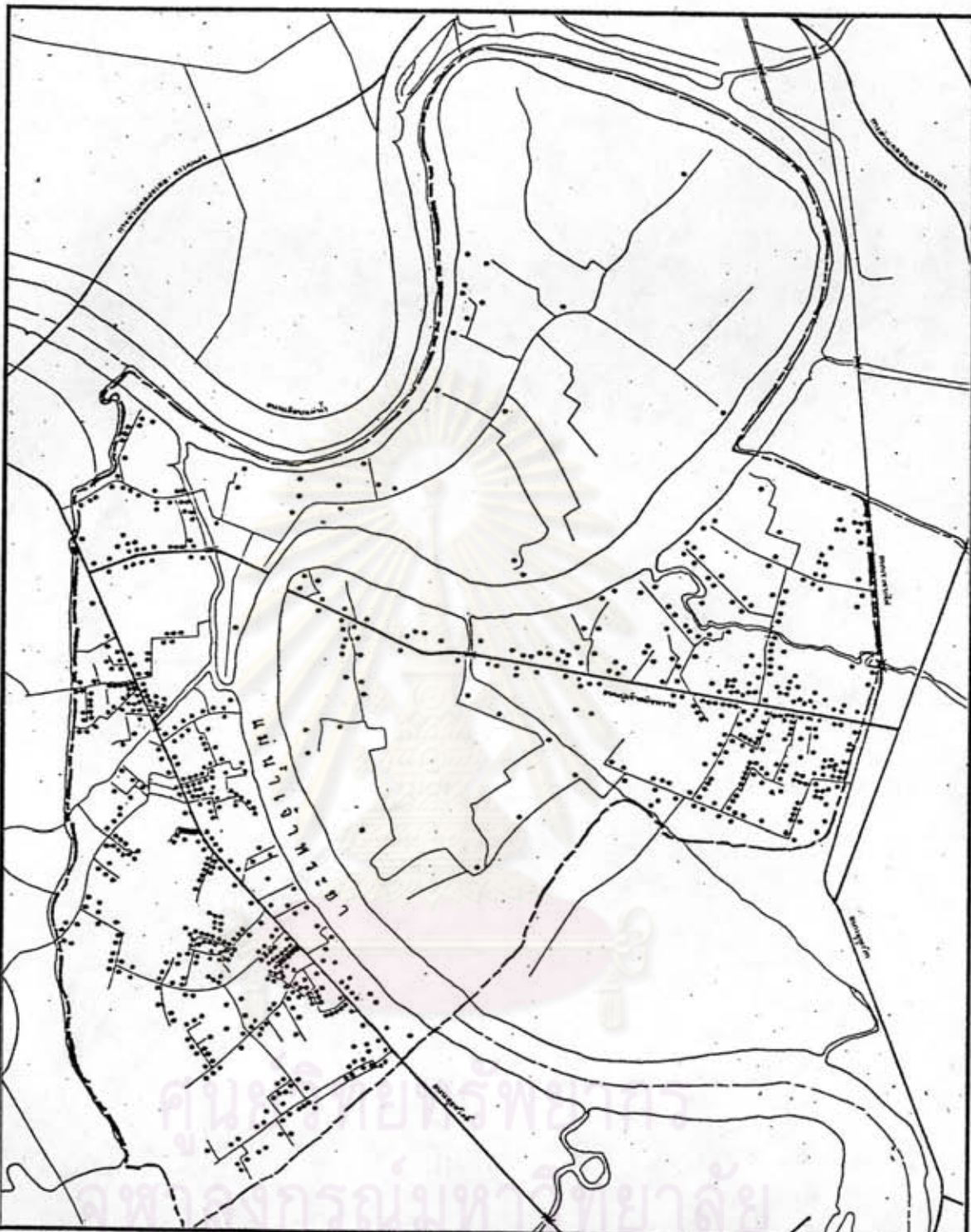
ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ, 2532

5.3.2 ลักษณะการกระจายตัว

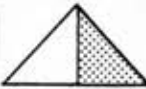
จากจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม และลักษณะการกระจายตัวของโรงงานในอำเภอพระประแดง สามารถกำหนดย่านอุตสาหกรรมได้ดังนี้

1. ย่านอุตสาหกรรมบริเวณถนนปู่เจ้าสมิงพราย เขตตำบลสำโรงใต้ และตำบลบางหญ้าแพรก
2. ย่านอุตสาหกรรมบริเวณถนนสุขสวัสดิ์ เขตตำบลบางพิง ตำบลบางครุ และตำบลบางจาก

จะเห็นว่าอุตสาหกรรมโดยมากจะกระจุกตัวหนาแน่นในเขตสุขาภิบาลพระประแดง บริเวณริมถนนสายหลักและซอยที่แยกย่อยออกไป ตลอดถนนบริเวณคู้้งน้ำริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาที่ไหลผ่านแบ่งอำเภอพระประแดงออกเป็น 2 ฝั่ง

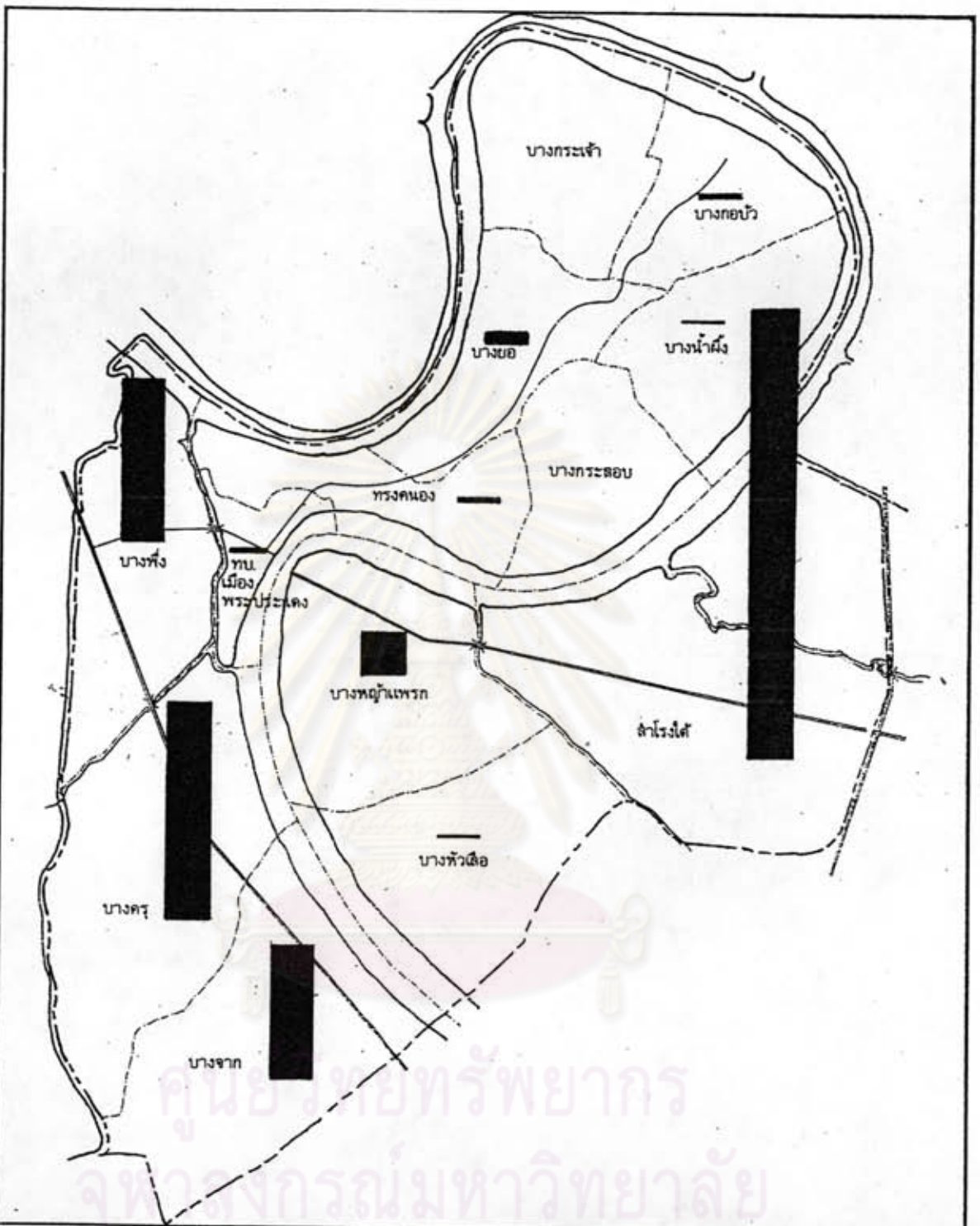
วิวัฒนาการของย่านอุตสาหกรรมพระประแดงและแนวทางการพัฒนา

แสดง	ที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอพระประแดง	แผนที่ 5.1
สัญลักษณ์	<ul style="list-style-type: none"> • ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอพระประแดง 	<p>น.</p> <p>มาตราส่วน 1 : 60,000</p>

ตาราง 5.4 แสดงจำนวนโรงงานจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมรายตำบลในอำเภอ
พระประแดง

ตำบล	ประเภทอุตสาหกรรม										รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
ลำโรงใต้	12	20	37	26	23	33	6	147	111	39	454	42.87
บางหัวเสือ	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	2	0.19
บางหญ้าแพรก	2	4	1	7	3	4	-	20	3	3	47	4.44
ตลาด	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	3	0.28
บางพึ่ง	18	4	14	19	6	19	-	24	45	15	164	15.49
บางครุ	10	5	105	10	3	12	2	31	30	13	221	20.87
บางจาก	12	3	47	10	2	10	3	24	16	12	139	13.13
ทรงคนอง	3	-	-	1	2	-	-	-	1	-	7	0.66
บางยอ	3	5	2	-	1	-	-	-	1	2	14	1.32
บางกะเจ้า	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บางกอบัว	-	-	-	6	-	-	-	1	-	-	7	0.66
บางน้ำผึ้ง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	0.09
บางกระสอบ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	60	41	206	80	40	79	11	247	208	87	1,059	100.00

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ, 2532

วิวัฒนาการของย่านอุตสาหกรรมพระประแดงและแนวทางพัฒนา

แสดง	แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอพระประแดง พ.ศ. 2532	แผนที่ 5.2
สัญลักษณ์	จำนวนโรงงาน	น.
		มาตราส่วน 1 : 60,000

อุตสาหกรรมร้อยละ 42.87 ของจำนวนโรงงานทั้งหมดหรือ 454 โรงงาน ตั้งอยู่ในตำบลลำโรงใต้ เนื่องจากเป็นตำบลที่มีอาณาเขตติดต่อกับเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกทั้งทางบกและทางน้ำ มีพื้นที่ริมฝั่งเจ้าพระยาที่เป็นคั้งน้ำเหมาะแก่สร้างท่าเรือและโรงงานอุตสาหกรรม โรงงานส่วนใหญ่ในตำบลนี้เป็นอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ และอุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือดัดแปลงเครื่องจักรและเครื่องยนต์

อุตสาหกรรมร้อยละ 20.87 หรือ 221 โรงงานตั้งอยู่ในตำบลบางครุส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมสิ่งทอรวมจำนวน 105 โรงงาน โดยที่โรงงานทอผ้าเป็นโรงงานที่มีมากที่สุดจาก

ในตำบลบางฝั้วมีโรงงานทั้งหมด 164 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 15.49 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นประเภทซ่อมแซมหรือดัดแปลงเครื่องจักรและเครื่องยนต์ เนื่องจากในบริเวณย่านอุตสาหกรรมสุขสวัสดิ์ ประกอบด้วยโรงงานต่าง ๆ มากมาย ขณะเดียวกันในเขตตำบลบางฝั้วมีลักษณะเป็นชุมทางคมนาคมที่สำคัญในพื้นที่ฝั่งตะวันตกของจังหวัดสมุทรปราการ คือมีอาณาเขตติดต่อกับเขตราชบุรีบูรณะ เป็นพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างถนนสุขสวัสดิ์และถนนนครเขื่อนขันธ์ ซึ่งเป็นเส้นทางเดียวที่รองรับยานพาหนะที่จะข้ามฟากทางแพขนานยนต์ไปยังฝั่งตะวันออก โดยเฉพาะรถบรรทุกสินค้าต่าง ๆ ซึ่งมีเป็นจำนวนมาก

ตำบลบางจากเป็นเขตพื้นที่รองรับการขยายตัวที่ต่อเนื่องจาก ตำบลบางครุ ลักษณะโครงสร้างของประเภทอุตสาหกรรมจะคล้ายกับตำบลบางครุ คือ อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 47 โรงงาน จากจำนวนโรงงานทั้งหมด 139 โรงงาน

ตำบลบางหญ้าแพรก ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลลำโรงใต้ มีโรงงานทั้งหมด 47 โรงงาน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมผลิตเหล็ก เนื่องจากความได้เปรียบเรื่องทำเลที่ตั้งซึ่งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาทำให้การขนส่งวัตถุดิบและสินค้าทางเรือสะดวกสบายโดยเฉพาะวัตถุดิบและสินค้าที่มีน้ำหนักมาก

ส่วนอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่บางกะเจ้ายังมีจำนวนไม่มากนัก เนื่องจากลักษณะการคมนาคม มีถนนสำคัญสายเดียว คือ ถนนเพชรหึงส์ ซึ่งเป็นถนนที่ค่อนข้างเล็กแคบผิวการจราจรชำรุดหลายแห่ง การบริการขั้นพื้นฐานยังไม่ทั่วถึง เช่น ประปา โทรศัพท์ และการจัดเก็บขยะ โรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งขึ้นส่วนใหญ่ เช่น คลังสินค้าและอุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมเบื้องต้นมักจะอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เนื่องจากมีความได้เปรียบในเรื่องการขนส่งทางน้ำ

ในตำบลบางยอและตำบลทรงคนองมีจำนวนโรงงานรวม 14 โรงงาน และ 7 โรงงาน ตามลำดับ เนื่องจากเป็นเขตตำบลที่รองรับการขยายตัวที่ต่อเนื่องจากเทศบาลเมืองพระประแดง และลักษณะพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำที่เป็นคั้งน้ำเหมาะแก่การสร้างท่าเรือขึ้นลงสินค้า ใน

ตำบลบางกอบัวซึ่งมีโรงงาน 7 โรงงาน ส่วนมากเป็นอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวประกอบด้งไม้ าคาดว่าวัตถุดิบส่วนหนึ่งคือเศษไม้จะนำมาจากท่าเรือกรุงเทพ ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับตำบลนี้ เนื่องจาก ในท่าเรือกรุงเทพจะมีเศษไม้ที่เป็นบรรจุภัณฑ์ของสินค้าต่าง ๆ ที่ขนส่งระหว่างประเทศ ส่วนใน ตำบลอื่น ๆ คือตำบลบางน้ำผึ้ง จะมีอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการต่อเรือตั้งอยู่เพียง 1 โรงงาน แต่ในตำบลบางกะเจ้าและตำบลบางกะสอบนั้นไม่ปรากฏว่ามีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่เลย

5.4 ขนาดของโรงงานอุตสาหกรรม

จากลักษณะของข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอพระประแดง สามารถแบ่งขนาด ของโรงงานอุตสาหกรรมได้ 4 ขนาด ได้แก่

1. อุตสาหกรรมขนาดครอบครัว (Home Industry) ได้แก่ การผลิตสิ่งของ สำหรับใช้เองภายในบ้านเรือนหรือทำจำหน่ายเป็นรายได้พิเศษ โดยมีเงินทุนจดทะเบียน (Registered Capital) ของกิจการนั้น ๆ ไม่เกิน 1 ล้านบาท และมีจำนวนแรงงาน ไม่เกิน 10 คน โดยอาจใช้แรงงานของตนเองหรือของสมาชิกในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่หรือ หากมีการจ้างแรงงานคนอื่นบ้างก็เป็นครั้งคราวเท่านั้น

2. อุตสาหกรรมขนาดเล็ก (Small-Scale Industry) หมายถึง อุตสาหกรรม หรือโรงงานประเภทบริษัท ประเภทหัตถกรรมหรือประเภทอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวที่มี เงินทุนจดทะเบียนมากกว่า 1 ถึง 10 ล้านบาท และมีการจ้างงานตั้งแต่ 11 - 50 คน

ในอำเภอพระประแดงขณะนี้ มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กประเภทต่าง ๆ อยู่ประ- มาณร้อยละ 39 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด และโรงงานเหล่านี้มักจะประสบปัญหามากมาย โดยเฉพาะเรื่องเงินทุน เรื่องประสิทธิภาพการผลิต อันเนื่องมาจากเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ล้าสมัย เรื่องการจัดการและการตลาด นอกนี้โครงสร้างทางด้านภาษีอากรยังควรมีการปรับปรุงต่อไป เพื่อเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดเล็กภายในประเทศมากขึ้น

3. อุตสาหกรรมขนาดกลาง (Medium - Scale Industry) หมายถึง อุตสาห กรรมที่มีการลงทุนมากกว่า 10 ถึง 100 ล้านบาท ใช้แรงงานมากตั้งแต่ 50 - 500 คน และมีเครื่องจักรอุปกรณ์การผลิตที่ทันสมัยหรือค่อนข้างทันสมัยกว่าอุตสาหกรรมขนาดเล็ก

4. อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (Large - Scale Industry) หมายถึง อุตสาหกรรม ที่มีการลงทุนสูงมากกว่า 100 ล้านบาทขึ้นไป มีเครื่องจักรอุปกรณ์ขนาดใหญ่ทันสมัย และใช้ คนงานเป็นจำนวนมากกว่า 500 คนขึ้นไป การผลิตต้องใช้เทคโนโลยีระดับสูง มีอัตราการ ผลิตสูงมากจึงจะคุ้มทุน มีระบบการบริหารงานภายในโรงงานที่ทันสมัย และมีการรวมขั้นตอน ต่าง ๆ ของการผลิตไว้มากขึ้นจนกว่าอุตสาหกรรมขนาดอื่น

การที่จะเรียกอุตสาหกรรมชนิดใด ว่าเป็นอุตสาหกรรมขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ นั้น โดยปกติจะดูที่ขนาดของกิจการ ขนาดของการลงทุน และขนาดของการใช้แรงงาน อุตสาหกรรม ชนิดเดียวกันจึงสามารถเป็นได้ทั้งอุตสาหกรรมขนาดย่อม อุตสาหกรรมขนาดกลางและอุตสาหกรรม ขนาดใหญ่ได้

ตาราง 5.5 แสดงขนาดของโรงงานอุตสาหกรรมแต่ละประเภทอุตสาหกรรม แบ่งตามจำนวน เงินทุน

ประเภทอุตสาหกรรม	ขนาดของโรงงานอุตสาหกรรม					รวม
	ครบครัว	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ระบุไม่ได้	
1. อาหารและเครื่องดื่ม	22	21	11	5	2	60
2. ผลิตภัณฑ์กรรมเบื้องต้น	5	12	11	10	3	41
3. สิ่งทอ	45	108	36	7	10	206
4. ไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ	35	20	15	2	8	80
5. เคมีและเคมีภัณฑ์	19	10	9	2	-	40
6. ยาง-พลาสติก-หนังสัตว์	33	34	9	3	-	79
7. เกี่ยวกับวัสดุก่อสร้าง	2	5	4	-	-	11
8. โลหะและผลิตภัณฑ์	97	90	44	12	4	247
9. เครื่องจักรกลและเครื่องยนต์	122	61	21	4	-	208
10. เครื่องใช้ไฟฟ้าและอื่น ๆ	24	45	15	3	-	87
รวม	404	406	174	48	27	1,059

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ, 2532

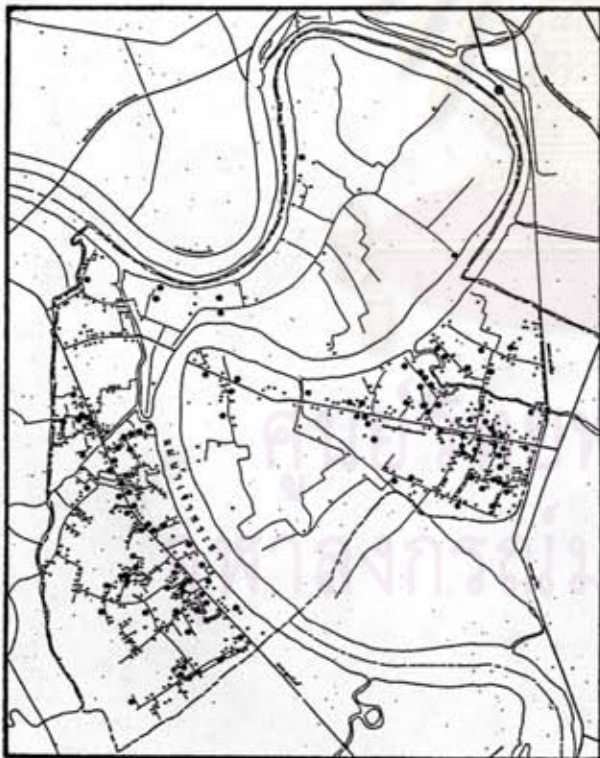
จากตาราง 5.5 ถ้าเกอพระประแดงกว่าร้อยละ 76 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด (810 โรงงาน) เมื่อจำแนกตามขนาดเงินลงทุน เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กและ อุตสาหกรรมขนาดครบครัว ส่วนใหญ่กระจายอยู่ในตำบลสำโรงใต้ ตำบลบางครุและตำบล บางหนึ่ง ส่วนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งมีอยู่เพียง 48 โรงงาน (ร้อยละ 4.54)

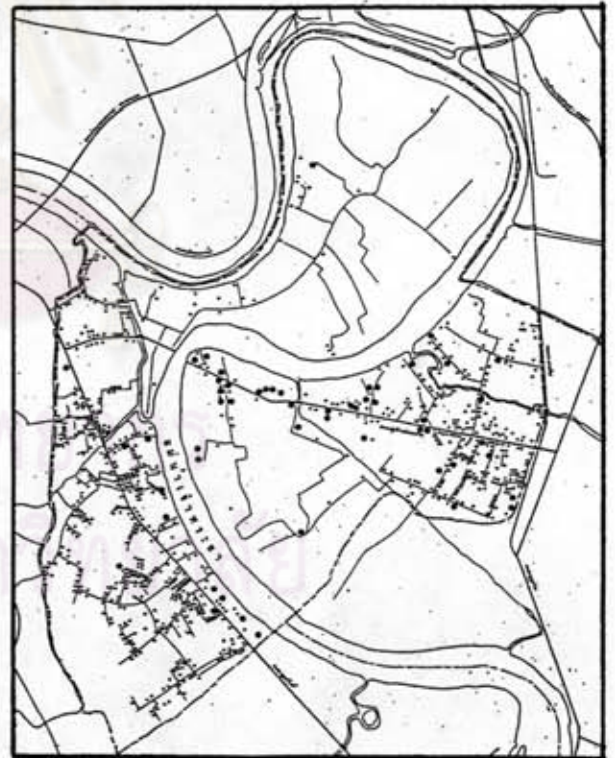
ที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบคลุมทั่ว

ที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก

ที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง

ที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

แผนที่ 5.3 แสดงที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดต่าง ๆ แบ่งตามจำนวนเงินทุน

ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมผลิตเหล็ก เช่น ผลิตแผ่นเหล็ก เหล็กเส้น อุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตผลกลึงกรรมเบื้องต้น เช่น อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการอบเมล็ดพืชและไซโล อุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์แป้งและมันเมล็ด รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมทอผ้า อุตสาหกรรมดังกล่าวส่วนมากมีการกระจายอยู่บริเวณริมถนนไปเจ้าสมิงพรายในตำบลลำโรงใต้และบางหญ้าแพรก ส่วนอุตสาหกรรมอื่น ๆ ก็มีการกระจายอยู่บริเวณริมถนนสุขสวัสดิ์ โดยเฉพาะในตำบลบางครุและบางจาก

ตาราง 5.6 แสดงขนาดของโรงงานอุตสาหกรรมแต่ละประเภทอุตสาหกรรม แบ่งตามจำนวนแรงงาน

ประเภทอุตสาหกรรม	ขนาดของโรงงานอุตสาหกรรม					รวม
	ครอบครัว	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ระบุไม่ได้	
1. อาหารและเครื่องดื่ม	24	22	12	2	-	60
2. ผลิตผลกลึงกรรมเบื้องต้น	5	19	17	-	-	41
3. สิ่งทอ	26	108	63	9	-	206
4. ไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ	42	21	16	1	-	80
5. เคมีและเคมีภัณฑ์	15	19	5	1	-	40
6. ยาง-พลาสติก-หนังสัตว์	27	35	16	1	-	79
7. เกี่ยวกับวัสดุก่อสร้าง	1	6	4	-	-	11
8. โลหะและผลิตภัณฑ์	75	99	64	6	3	247
9. เครื่องจักรกลและเครื่องยนต์	126	56	20	5	1	208
10. เครื่องใช้ไฟฟ้าและอื่น ๆ	20	39	28	-	-	87
รวม	361	424	245	25	4	1,059

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ, 2532

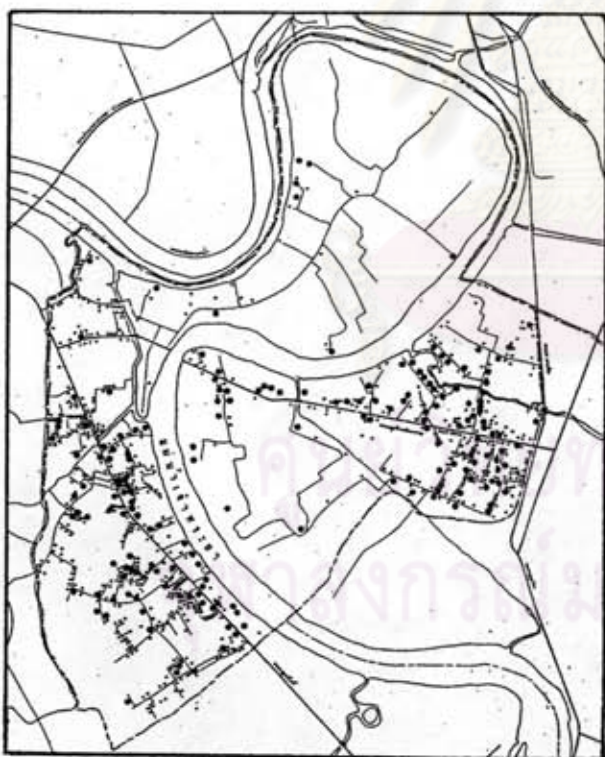
จากตาราง 5.6 ซึ่งจำแนกขนาดของโรงงานอุตสาหกรรมตามจำนวนแรงงาน พบว่าจำนวน 424 โรงงาน (40.04%), 361 โรงงาน (34.09%) และ 245 โรงงาน (23.14%) เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก อุตสาหกรรมขนาดครอบครัว และอุตสาหกรรมขนาด

ที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัว

ที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก

ที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง

ที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

แผนที่ 5.4 แสดงที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดต่าง ๆ แบ่งตามจำนวนแรงงาน

กลางตามลำดับ ส่วนใหญ่จะกระจายตัวอยู่ในตำบลสาโรงใต้ ตำบลบางครุ ตำบลบางพิง และตำบลบางจาก บริเวณริมถนนปู่เจ้าสมิงพราย ถนนสุขสวัสดิ์ ถนนนครเขื่อนขันธ์ ถนนเพชรพิงส์ และซอยต่าง ๆ ที่แยกไปจากถนนใหญ่ ส่วนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีทั้งสิ้น 25 โรงงาน (ร้อยละ 2.36) โดยมากเป็นอุตสาหกรรมทอผ้า และอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ในตำบลสาโรงใต้ อุตสาหกรรมเหล็กในตำบลสาโรงใต้และตำบลบางหญ้าแพรก และอุตสาหกรรมอาหารผลิตผงชูรสและอาหารกระป๋องในตำบลบางครุ

5.5 โครงสร้างของอุตสาหกรรมแต่ละประเภท

จากอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ 10 ประเภท ในอำเภอพระประแดง แต่ละประเภทมีโครงสร้างดังนี้

1. อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 60 โรงงาน เงินลงทุนรวม 3,057.696 ล้านบาท มีการจ้างงาน 4,462 คน เป็นชาย 2,082 คน เป็นหญิง 2,380 คน ใช้กำลังเครื่องจักร 86,318.72 แรงม้า อุตสาหกรรมที่สำคัญได้แก่ อุตสาหกรรมทำเครื่องปรุงรสอาหาร อุตสาหกรรมสกัดน้ำมันพืช อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง วัตถุดิบที่ใช้ส่วนใหญ่คือ วัตถุดิบที่ได้จากภาคเกษตรกรรม เช่น เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ เมล็ดพืช ที่ให้น้ำมันต่าง ๆ แป้ง น้ำตาล และสารเคมี

ที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมจะมีลักษณะกระจายตัว เนื่องจากความสัมพันธ์ทางขบวนการผลิตระหว่างโรงงานมีน้อย แต่การกระจายตัวจะตั้งอยู่ใกล้เคียงกับอุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตผลกลักรมเบื้องต้นมากกว่า เพราะต้องพึ่งพาวัตถุดิบส่วนใหญ่จากอุตสาหกรรมดังกล่าว

2. อุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตผลกลักรมเบื้องต้น จำนวน 41 โรงงาน เงินลงทุนรวม 3,153.25 ล้านบาท มีการจ้างงาน 2,519 คน เป็นชาย 1,703 คน เป็นหญิง 816 คน ใช้กำลังเครื่องจักร 33,999.21 แรงม้า อุตสาหกรรมสำคัญได้แก่ อุตสาหกรรมไซโล ร่อน-อบเมล็ดพืช และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แป้งต่าง ๆ วัตถุดิบที่ใช้ส่วนใหญ่คือ เมล็ดพืชต่าง ๆ เช่น ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง

ที่ตั้งของโรงงานส่วนมากจะอยู่ตามริมน้ำ โดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ทำให้โรงงานได้รับประโยชน์จากการคมนาคมขนส่งทางเรือ ซึ่งเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดในการขนส่งระยะทางไกล สามารถรับน้ำหนักและปริมาณได้มาก โรงงานส่วนใหญ่จะมีท่าเรือและคลังสินค้า เมื่อเรือบรรทุกสินค้าระหว่างประเทศที่เข้ามาท่าเรือกรุงเทพจะสามารถเทียบท่าของโรงงานได้สะดวก สามารถใช้อุปกรณ์เครื่องจักรขนาดใหญ่ที่ใช้ในการขนถ่าย เช่น บันจัน หรือเครื่องดูดสารเป็นกอง ทำให้การขนถ่ายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

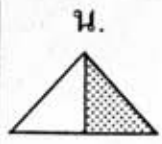
วิวัฒนาการของย่านอุตสาหกรรมพระประแดงและแนวทางพัฒนา

แสดง ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรม อาหาร และเครื่องคัม

แผนที่ 5.5

สัญลักษณ์

- ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรม อาหาร และเครื่องคัม
- อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องคัม
- อุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ

มาตราส่วน
1 : 60,000

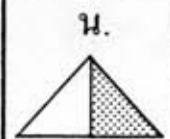
วิวัฒนาการของย่านอุตสาหกรรมพระประแดงและแนวทางพัฒนา

แสดง ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตผลกิจกรรมเบื้องต้น

แผนที่ 5.6

สัญลักษณ์

- ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตผลกิจกรรมเบื้องต้น
- อุตสาหกรรมผลิตผลเกษตรกรรมเบื้องต้น
- อุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ

มาตราส่วน
1 : 60,000

3. อุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 206 โรงงาน เงินลงทุนรวม 6,968.766 ล้านบาท มีการจ้างงาน 39,874 คน เป็นชาย 6,774 คน เป็นหญิง 33,100 คน ใช้กำลังเครื่องจักร 205,759.744 แรงม้า อุตสาหกรรมที่สำคัญได้แก่ อุตสาหกรรมทอผ้าและฟอกย้อมผ้า ปั่นด้าย วัตถุดิบที่ใช้ส่วนใหญ่คือ ผ้าฝ้าย เส้นใยต่าง ๆ ผ้าผืน สีและสารเคมีที่ใช้ในการพิมพ์และฟอกย้อมผ้า

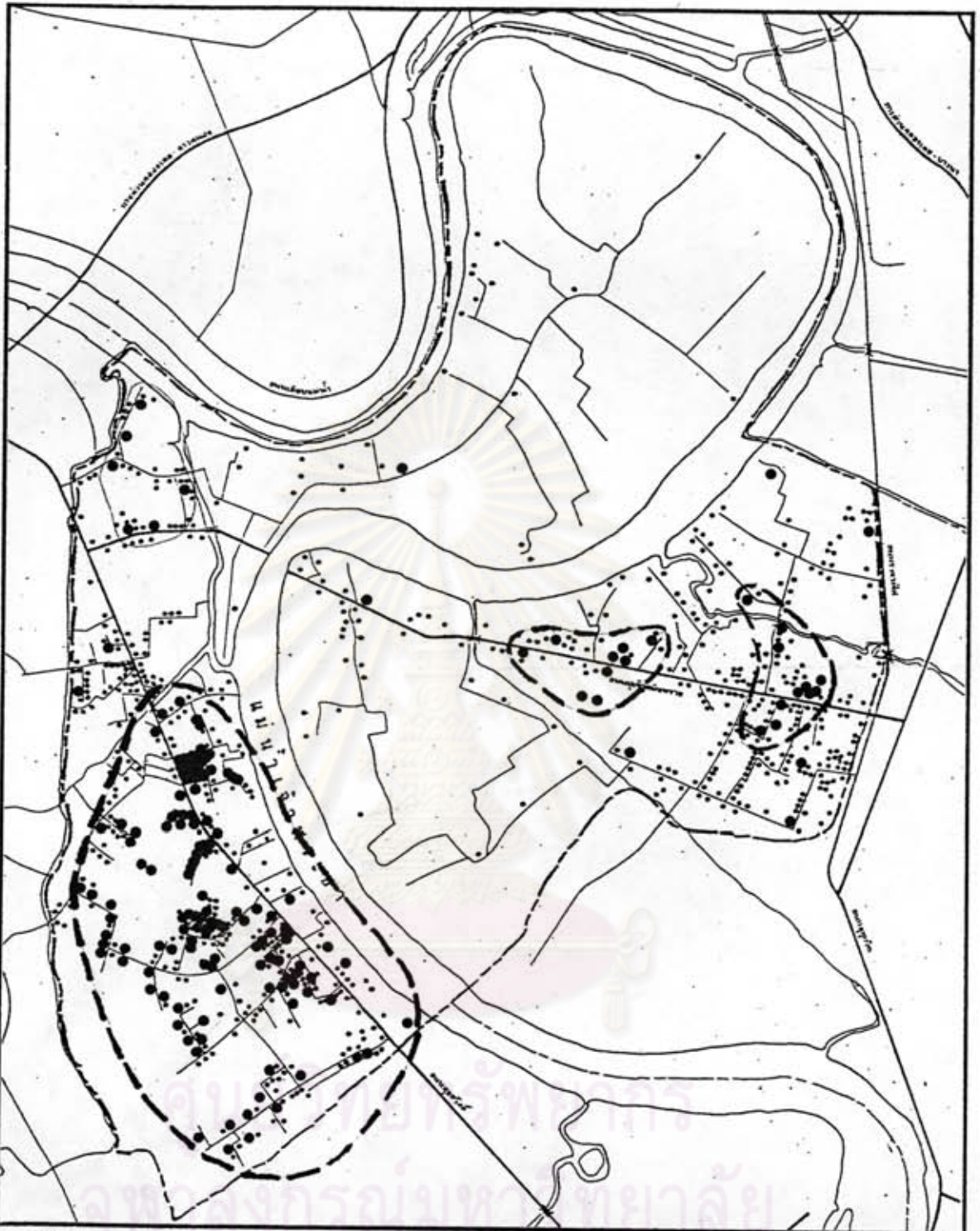
โดยทั่วไปค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ในการผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอจะขึ้นอยู่กับค่าจ้างแรงงานและวัตถุดิบ ลักษณะการกระจุกตัวของโรงงานโดยเฉพาะโรงงานขนาดเล็ก ทำให้เกิดการประหยัดจากการหาแรงงานที่มีความชำนาญ และใช้วัตถุดิบถึงสำเร็จรูปจากโรงงานอื่นในการผลิต ขณะเดียวกันความจำเป็นในการอยู่ใกล้ผู้บริโภคเพื่อรับสารนิเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านความต้องการและรสนิยมของผู้บริโภคเป็นสิ่งสำคัญ ทำให้อุตสาหกรรมประเภทนี้มีการกระจุกตัวอยู่ในอำเภอพระประแดงอย่างเห็นได้ชัด เพราะนอกจากจะตั้งอยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นทั้งแหล่งตลาดและแหล่งวัตถุดิบจากต่างประเทศที่สำคัญแล้ว อำเภอพระประแดงยังมีอิทธิพลในการดึงดูดการอพยพแรงงานเข้ามาเป็นจำนวนมาก

4. อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ จำนวน 80 โรงงาน เงินลงทุนรวม 632.043 ล้านบาท มีการจ้างงาน 2,842 คน เป็นชาย 1,774 คน เป็นหญิง 1,068 คน ใช้กำลังเครื่องจักร 29,056.94 แรงม้า อุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องเรือนไม้และอุตสาหกรรมกล่องกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ วัตถุดิบที่ใช้ส่วนใหญ่คือ ไม้แปรรูปต่าง ๆ เศษกระดาษและเชือกกระดาษ

เนื่องจากการขนส่งไม้และไม้แปรรูปต่าง ๆ สะดวกกว่าการขนส่งสินค้าที่มีลักษณะเทอะทะอย่างเครื่องเรือนหรือเฟอร์นิเจอร์ไม้ ทำให้ที่ตั้งของอุตสาหกรรมไม้มีการกระจายตัวอยู่ทั่วไปเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคในท้องถิ่นหรือที่อยู่ใกล้เคียงเป็นส่วนใหญ่ สำหรับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์กระดาษนั้น เนื่องจากจะต้องใช้น้ำในกระบวนการผลิตและมีน้ำทิ้งเป็นจำนวนมาก ลักษณะที่ตั้งจึงกระจายตัวอยู่ใกล้กับบริเวณแหล่งน้ำ

5. อุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์ จำนวน 40 โรงงาน เงินลงทุนรวม 809.67 ล้านบาท มีการจ้างงาน 1,893 คน เป็นชาย 996 เป็นหญิง 897 คน ใช้กำลังเครื่องจักร 21,325.123 แรงม้า อุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตสี อุตสาหกรรมสบู่น้ำยาล้างจานและน้ำยาซักล้าง อุตสาหกรรมผลิตกรดเกลือ วัตถุดิบที่ใช้ส่วนใหญ่คือ สารเคมีและเคมีภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ

อุตสาหกรรมเกือบทุกโรงงานใช้สารเคมีเป็นวัตถุดิบส่วนหนึ่งในการผลิตสินค้า แม้ว่าอำเภอพระประแดงมีท่าเรือที่นำเขาสารเคมีจากต่างประเทศตั้งอยู่จำนวน 6 ท่า แต่อุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์ในการศึกษารั้งนี้ มีที่ตั้งที่ไม่สัมพันธ์กับที่ตั้งของท่าเรือดังกล่าว คือ มี

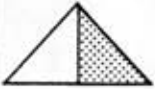

วิวัฒนาการของย่านอุตสาหกรรมพระประแดงและแนวทางพัฒนา

<p>แสดง ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมสิ่งทอ</p>	<p>แผนที่ 5.7</p>
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ----- ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมสิ่งทอ ● อุตสาหกรรมสิ่งทอ • อุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ 	<p>น.</p> <p>มาตราส่วน 1 : 60,000</p>

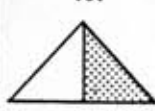

วิวัฒนาการของย่านอุตสาหกรรมพระประแดงและแนวทางพัฒนา

<p>แสดง ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ</p>	<p>แผนที่ 5.8</p>
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ----- ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ ● ทำเลที่ตั้งอุตสาหกรรมไม้-ผลิตภัณฑ์กระดาษ • อุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ 	<p>น.</p> <p>มาตราส่วน 1 : 60,000</p>

วิวัฒนาการของย่านอุตสาหกรรมพระประแดงและแนวทางพัฒนา

<p>แสดง ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์</p>	<p>แผนที่ 5.9</p>
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ----- ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์ ● ที่ตั้งอุตสาหกรรมเคมี-เคมีภัณฑ์ • อุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ 	<p>น.</p> <p>มาตราส่วน 1 : 60,000</p>

การกระจายตัวอยู่ทั่วไปและสำหรับอุตสาหกรรมบางชนิดที่ต้องใช้น้ำและมีน้ำทิ้ง จากขบวนการผลิตเป็นจำนวนมาก เช่น โรงงานผลิตสี โรงงานผลิตกระดาษ และโรงงานผลิตน้ำมันหล่อลื่น มักจะมีที่ตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งน้ำเพื่อสะดวกในการระบายน้ำทิ้ง

6. อุตสาหกรรมยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติกและหนังสัตว์ จำนวน 79 โรงงาน เงินลงทุนรวม 4,795.32 ล้านบาท มีการจ้างงาน 3,917 คน เป็นชาย 2,601 คน เป็นหญิง 1,316 คน ใช้กำลังเครื่องจักร 89,690.05 แรงม้า อุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตยาง ยางสำเร็จรูปและผลิตภัณฑ์ยาง อุตสาหกรรมเม็ดพลาสติก อุตสาหกรรมผลิตเครื่องใช้จากไฟเบอร์และพลาสติก วัตถุดิบที่ใช้ส่วนใหญ่คือ ยางพารา เม็ดพลาสติก พีวีซี และสารเคมี

อุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์พลาสติก เป็นการหาวัตถุดิบมาประกอบเป็นผลผลิตขึ้นใหม่ ขณะเดียวกันความสัมพันธ์ในแนวทแยง ระหว่างอุตสาหกรรมประเภทนี้กับอุตสาหกรรมประเภทอื่น ทำให้ที่ตั้งของอุตสาหกรรมมีลักษณะกระจายตัวในพื้นที่ แต่ก็กระจุกอยู่ในบริเวณใกล้กับกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแหล่งตลาดที่สำคัญเนื่องจากกระบวนการผลิตทำให้สินค้ามีขนาดใหญ่ขึ้น และมีรูปร่างที่แตกต่างกัน การมีที่ตั้งใกล้กับแหล่งตลาดจึงมีความสะดวกและเป็นการประหยัดค่าขนส่ง

สำหรับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์หนังสัตว์ ส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มโรงงานฟอกหนังอำเภอเมืองสมุทรปราการ จึงทำให้อุตสาหกรรมประเภทนี้มีเพียงจำนวนน้อยที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอพระประแดง

7. อุตสาหกรรมเกี่ยวกับวัสดุก่อสร้าง จำนวน 11 โรงงาน เงินลงทุนรวม 102.96 ล้านบาท มีการจ้างงาน 569 คน เป็นชาย 372 คน เป็นหญิง 197 คน ใช้กำลังเครื่องจักร 1,611.49 แรงม้า อุตสาหกรรมที่สำคัญคือ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์คอนกรีต วัตถุดิบที่ใช้ส่วนใหญ่คือ ปูนซีเมนต์ ดิน ทรายและหิน

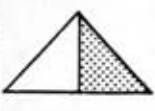
จากลักษณะวัตถุดิบบางชนิดที่หาจากในท้องถิ่น อาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้อุตสาหกรรมประเภทนี้มีจำนวนโรงงานน้อย ประกอบกับการขนส่งวัสดุก่อสร้างเป็นระยะทางไกล ๆ มีส่วนให้ผลผลิตอาจแตกหักเสียหายได้ ที่ตั้งของโรงงานจึงมีลักษณะกระจายตัว เพื่อสนองตอบความต้องการของตลาดโดยเฉพาะตลาดในท้องถิ่น

8. อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวน 247 โรงงาน เงินลงทุนรวม 9,838.374 ล้านบาท มีการจ้างงาน 13,249.12 แรงม้า อุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตเหล็กและอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะสำเร็จรูป วัตถุดิบที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ เศษเหล็กและเหล็กกล้า สารเคมี

เนื่องจากวัตถุดิบที่ใช้ส่วนใหญ่มีการนำเข้ามาจากต่างประเทศโดยการขนส่งทางเรือ ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมมีที่ตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา โดยเฉพาะอุตสาหกรรมผลิตเหล็ก ซึ่งนอกเหนือจากความสะดวกในการขนส่งวัตถุดิบการมีที่ตั้งใกล้กับแหล่งน้ำแล้ว ยังสามารถใช้

วิวัฒนาการของย่านอุตสาหกรรมพระประแดงและแนวทางพัฒนา

<p>แสดง ท่าที่ตั้งของอุตสาหกรรมยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติกและหนังสัตว์</p>	<p>แผนที่ 5.10</p>
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ----- ท่าที่ตั้งของอุตสาหกรรมยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติกและหนังสัตว์ ● ท่าตั้งอุตสาหกรรมยาง-ผลิตภัณฑ์พลาสติกและหนังสัตว์ • อุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ 	<p>น.</p> <p>มาตราส่วน 1 : 60,000</p>

วิวัฒนาการของย่านอุตสาหกรรมพระประแดงและแนวทางพัฒนา

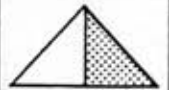
แสดง ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมเกี่ยวกับวัสดุก่อสร้าง

แผนที่ 5.11

สัญลักษณ์

- ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมเกี่ยวกับวัสดุก่อสร้าง
- ที่ตั้งอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง
- อุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ

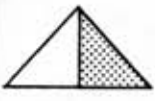
น.

มาตราส่วน
1 : 60,000

วิวัฒนาการของย่านอุตสาหกรรมพระประแดงและแนวทางการพัฒนา

<p>แสดง ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ</p>	<p>แผนที่ 5.12</p>
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ----- ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ ● ที่ตั้งอุตสาหกรรมโลหะ-ผลิตภัณฑ์โลหะ • อุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ 	<p>น.</p> <p>มาตราส่วน 1 : 60,000</p>

ประโยชน์จากน้ำเพื่อลดความร้อนของเครื่องจักรหรือทำความสะอาดเครื่องจักร ขณะเดียวกัน ลักษณะการกระจุกตัวของโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ ได้ก่อให้เกิดความประหลาดในการขนส่ง ผลผลิตที่อยู่ในรูปของวัตถุดิบกึ่งสำเร็จรูป ให้กับโรงงานอื่น ๆ ทั้งที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน เช่น อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะหรือผลิตเครื่องมือเครื่องใช้จากเหล็ก และอุตสาหกรรม ต่างประเภท เช่น อุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือดัดแปลงเครื่องจักรและเครื่องยนต์ .

9. อุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือดัดแปลงเครื่องจักรและเครื่องยนต์ จำนวน 208 โรงงาน เงินลงทุนรวม 2,821.243 ล้านบาท มีการจ้างงาน 13,040 คน เป็นชาย 8,514 คน เป็นหญิง 4,526 คน ใช้กำลังเครื่องจักร 68,821.808 แรงม้า อุตสาหกรรมที่สำคัญได้แก่ อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ อุตสาหกรรมทำชิ้นส่วนรถยนต์ อุตสาหกรรมประกอบจักรยาน จักรยานยนต์ และผลิตอะไหล่ อุตสาหกรรมดลึง-เชื่อมโลหะ วัตถุดิบที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ ชิ้นส่วน และอุปกรณ์เครื่องยนต์

อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ จักรยานและจักรยานยนต์ เป็นอุตสาหกรรมที่แหล่ง ตลาดเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกที่ตั้ง เนื่องจากการผลิตทำให้สินค้ามีลักษณะเทอะทะและมีน้ำหนัก มากขึ้น อุตสาหกรรมดังกล่าวจึงเกาะกลุ่มอยู่รอบ ๆ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแหล่งตลาดที่สำคัญที่สุด และจากการที่อุตสาหกรรมประเภทนี้ส่วนมากต้องพึ่งพาวัตถุดิบที่เป็นผลผลิตจากอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ โดยเฉพาะการผลิตชิ้นส่วนที่เป็นอะไหล่หรืออุปกรณ์เครื่องยนต์ เครื่องจักรกล ทำให้อุตสาหกรรมประเภทนี้มักตั้งกระจายตัวอยู่ในกลุ่มของอุตสาหกรรมดังกล่าว อย่างเห็นได้ชัด

10. อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอื่น ๆ จำนวน 87 โรงงาน เงินลงทุนรวม 1,048.838 ล้านบาท มีการจ้างงาน 4,644 คน เป็นชาย 2,128 คน เป็นหญิง 2,516 คน ใช้กำลังเครื่องจักร 39,118 แรงม้า อุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์ ไฟฟ้า อุตสาหกรรมผลิตสายไฟฟ้าและอุตสาหกรรมพิมพ์สิ่งพิมพ์ วัตถุดิบที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ ชิ้นส่วน อุปกรณ์ไฟฟ้า ทีวีสี สีและเคมีภัณฑ์

จากลักษณะของอุตสาหกรรมซึ่งไม่มีความสัมพันธ์ทางการผลิตในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน ทำให้ที่ตั้งของโรงงานเป็นไปในรูปแบบกระจายตัว แต่เนื่องจากกรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งตลาดที่สำคัญ และเป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าออกสู่ภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทำให้ อุตสาหกรรมประเภทนี้มีการกระจายตัวอยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร

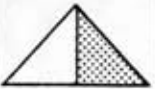
5.6 แหล่งวัตถุดิบและตลาดสินค้าอุตสาหกรรม

5.5.1 แหล่งวัตถุดิบ

จากลักษณะโครงสร้างและวัตถุดิบที่ใช้ในอุตสาหกรรมแต่ละประเภท พบว่า

วิวัฒนาการของย่านอุตสาหกรรมพระประแดงและแนวทางพัฒนา

<p>แสดง ท่าเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมซ่อมแซม หรือตัดแปลง เครื่องจักร-เครื่องยนต์</p>	<p>แผนที่ 5.13</p>
<p>สัญลักษณ์ - - - - - ท่าเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมซ่อมแซม หรือตัดแปลง เครื่องจักร-เครื่องยนต์ ● ที่ตั้งอุตสาหกรรมซ่อมแซม หรือตัดแปลง เครื่องจักรกล-เครื่องยนต์ • อุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ</p>	<p>น. มาตรการส่วน 1 : 60,000</p>

วิวัฒนาการของย่านอุตสาหกรรมพระประแดงและแนวทางการพัฒนา

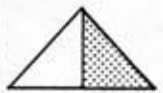
แสดง ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้าและอื่น ๆ

แผนที่ 5.14

สัญลักษณ์

- ทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้าและอื่น ๆ
- ที่ตั้งอุตสาหกรรมไฟฟ้า และอื่น ๆ
- อุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ

น.

มาตราส่วน
1 : 60,000

วัตถุดิบที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมนั้นมาจากทั้งภายในประเทศ และจากต่างประเทศ ดังนี้

1. วัตถุดิบจากภายในประเทศ เป็นวัตถุดิบหรือผลผลิตที่มีในจังหวัดและภาคต่าง ๆ คือ

- กรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางการส่งเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ ประเภทต่าง ๆ เช่น ใยสังเคราะห์ ผ้า ยาง สารเคมี
- จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ หนึ่งพอก สัตว์น้ำ
- ภาคกลาง ได้แก่ หนึ่งสัตว์ โทหะ ข้าว ผักและผลไม้ ปูนซีเมนต์
- ภาคเหนือ ได้แก่ หนึ่งสัตว์ ดิน ผ้า ยาง ถั่วเหลือง โทหะ ไม้
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ หนึ่งสัตว์ ไม้ ปอ นุ่น มันสำปะหลัง ข้าว
- ภาคตะวันออก ได้แก่ ไม้ ยางพารา ดิน ผลไม้
- ภาคตะวันตก ได้แก่ ดิน ทราย โทหะ ปูนซีเมนต์ น้ำตาล
- ภาคใต้ ได้แก่ ยางพารา ดิน โทหะ

2. วัตถุดิบจากต่างประเทศ เป็นวัตถุดิบที่สั่งจากประเทศต่าง ๆ ดังนี้

- เคมีภัณฑ์ ส่วนใหญ่จากประเทศ ญี่ปุ่น อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา
- เชื้อกระดาษ ส่วนใหญ่จากประเทศสหรัฐอเมริกา สวีเดน ญี่ปุ่น และฮ่องกง
- เส้นใยประดิษฐ์ และในลอน ส่วนใหญ่จากประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เยอรมัน และเนเธอร์แลนด์
- ผ้า ส่วนใหญ่จากประเทศอิตาลี ชูแดน อูกานดาและเปรู
- ส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่จากประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเยอรมัน
- ส่วนประกอบยานยนต์ ส่วนใหญ่จากประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และยุโรป
- เศษเหล็ก และเหล็กกล้า ส่วนใหญ่มาจากประเทศ สวีเดน อังกฤษและรัสเซีย
- เม็ดพลาสติก และพีวีซี ส่วนใหญ่จากประเทศเยอรมัน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฯลฯ

5.6.2 ตลาดสินค้าอุตสาหกรรม

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของหอการค้าจังหวัดสมุทรปราการ ในปี 2529 พบว่า จังหวัดสมุทรปราการ มีตลาดสินค้าทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เป็นสัดส่วนดังนี้

ตลาดภายในจังหวัดสมุทรปราการ	15.6%
ตลาดกรุงเทพมหานคร	45.0%
ตลาดจังหวัดอื่น ๆ ทั่วประเทศ	18.9%
ตลาดต่างประเทศ	20.5%

ตลาดสินค้าส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 45.0 จากสินค้าทั้งหมดที่ผลิตได้ เป็นตลาดในกรุงเทพมหานคร ที่เหลืออีก ร้อยละ 34.5 เป็นตลาดภายในประเทศ โดยร้อยละ 18.9 เป็นตลาดในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศและร้อยละ 15.6 เป็นตลาดในจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนที่เหลืออีก 20.5% เป็นตลาดต่างประเทศ จึงเห็นได้ว่าตลาดสินค้าที่สำคัญคือ ตลาดกรุงเทพมหานคร และตลาดต่างประเทศ

เนื่องจากแหล่งวัตถุดิบ และแหล่งตลาดมีความสำคัญต่อการเลือกทำเลที่ตั้งอุตสาหกรรม อำเภอพระประแดง ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร จึงมีความได้เปรียบทางด้านที่ตั้ง นอกเหนือจากที่ตั้งซึ่งอยู่ศูนย์กลางของประเทศแล้ว กรุงเทพมหานครยังเป็นแหล่งวัตถุดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ และเป็นตลาดสินค้าที่สำคัญที่สุด ขณะเดียวกันก็เป็นศูนย์กลางการขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ทำให้การขนส่งวัตถุดิบและสินค้าของโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอพระประแดง มีความสะดวกสบาย และเสียค่าใช้จ่ายต่ำ

5.6.3 การขนส่งวัตถุดิบและสินค้า

แหล่งวัตถุดิบและแหล่งตลาดสินค้าของโรงงานอุตสาหกรรมนั้น มีทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศดังที่ได้กล่าวมาแล้ว การขนส่งวัตถุดิบและสินค้า สามารถขนส่งได้ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ทั้งนี้การเลือกประเภทของการขนส่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ระยะทาง คุณลักษณะและปริมาณของสินค้าและวัตถุดิบ

- การขนส่งทางบก การขนส่งสินค้าและวัตถุดิบในระยะสั้นจะนิยมขนส่งทางบกมากที่สุด เพราะเป็นวิธีที่สะดวกและราคาถูก โดยเฉพาะการขนส่งภายในประเทศ

วัตถุดิบภายในประเทศส่วนใหญ่จะเป็นผลผลิตทางเกษตรกรรม เช่น ผักผลไม้ ยาง เมล็ดพืช ข้าวโพด ฝ้าย ปอ เชื้อเพลิง ไม้ และอื่น ๆ เป็นต้น โดยนิยมขนส่งทางรถบรรทุกมากกว่าทางรถไฟ เนื่องจากสามารถขนส่งจากแหล่งวัตถุดิบมายังหน่วยผลิตได้โดยตรง การเปลี่ยนยานพาหนะบ่อยครั้งจะทำให้อัตราการขนส่งสูงกว่าปกติเพราะต้องเพิ่มค่าธรรมเนียมสินค้าขึ้นอีก

- การขนส่งทางน้ำ เหมาะสำหรับการขนส่งระยะทางไกล ๆ อย่างการขนส่งวัตถุดิบและสินค้านาระหว่างประเทศ เช่น เหล็ก เหมืองแร่ เครื่องจักรกล ใยสังเคราะห์ และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ การขนส่งสามารถทำได้คราวละมาก ๆ และเสียค่าใช้จ่ายต่ำ

การขนส่งทางเรือสินค้าขนาดใหญ่ ซึ่งจะเข้ามาจากปากอ่าวไทยตามแม่น้ำเจ้าพระยา โดยจะแวะรับส่งสินค้าที่ท่าเรือต่าง ๆ สองฝั่งแม่น้ำพระยา แต่ส่วนใหญ่จะเข้ามาเทียบท่าที่ท่าเรือกรุงเทพ ดังนั้นโรงงานต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้วัตถุดิบจากต่างประเทศ หรือส่งสินค้าออกไปต่างประเทศ จึงมักมีที่ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อความสะดวกในการใช้ท่าเรือ

การขนส่งวัตถุดิบและสินค้าจากท่าเรือไปยังโรงงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน่วยผลิตนั้น นิยมขนส่งโดยใช้รถบรรทุก จึงทำให้การจราจรในย่านอุตสาหกรรมพระประแดงติดขัดเกือบทั้งวัน เนื่องจากมีรถบรรทุกสินค้าวิ่งไปมาอยู่ตลอดเวลา

- การขนส่งทางอากาศ เนื่องจากค่าขนส่งมีราคาแพงและขนส่งได้ในปริมาณจำกัด ความนิยมจึงมีน้อย ยกเว้นวัตถุดิบหรือสินค้าที่มีคุณลักษณะพิเศษ คือ มีมูลค่าสูงแต่น้ำหนักเบา เช่น อัญมณีและเครื่องประดับ หรือสินค้าที่แตกหักเสียหายได้ง่าย เช่น เครื่องแก้ว และเซรามิค เป็นต้น

5.7 การเปลี่ยนแปลงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม

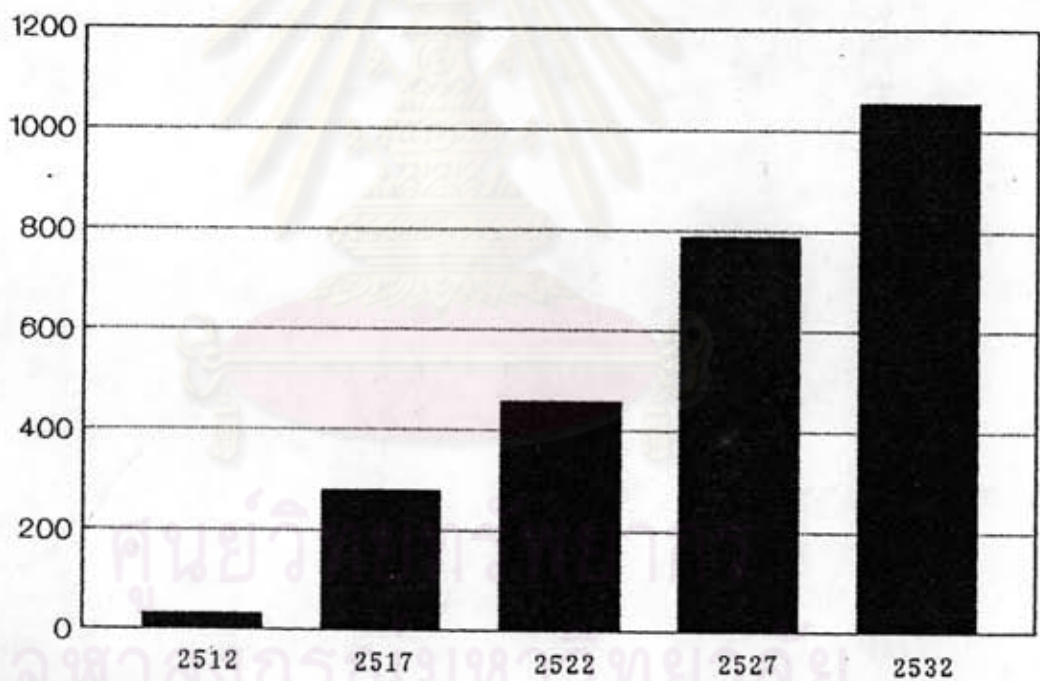
เนื่องจากจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอพระประแดงมีเป็นจำนวนมาก การศึกษาการเปลี่ยนแปลงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจึงแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ช่วงระยะละ 5 ปี คือระหว่าง พ.ศ. 2512-2517, พ.ศ. 2517-2522, พ.ศ. 2522-2527, พ.ศ. 2527-2532

ตาราง 5.7 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นในอำเภอพระประแดง

พ.ศ.	จำนวนโรงงาน	อัตราการเพิ่มเฉลี่ยต่อปี	จำนวนแรงงาน (คน)	อัตราการเพิ่มเฉลี่ยต่อปี	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)
2512	33	-	3,861	-	1,212.43
2517	281	150.30	34,512	158.77	16,740.10
2522	458	12.60	54,586	11.63	23,965.30
2527	787	14.37	65,723	4.08	27,503.32
2532	1,059	5.14	87,042	6.49	33,228.16

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ

จากตาราง 5.7 ใน พ.ศ. 2512 อำเภอพระประแดงมีจำนวนโรงงานที่จดทะเบียนกับสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการทั้งสิ้น 33 โรงงาน ประกอบด้วยแรงงานทั้งสิ้น 3,861 คน และเงินลงทุน 1,212.43 ล้านบาท เป็นโรงงานที่ตั้งอยู่ในตำบลสำโรงใต้ 19 โรงงาน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์โลหะ และอุตสาหกรรมการซ่อมแซมหรือดัดแปลงเครื่องจักรกลและเครื่องรถยนต์ โดยจะกระจายตามถนนปู่เจ้าสมิงพราย และบริเวณซอยภูมิตรริมถนนทางรถไฟสายเก่า นอกนั้ยังมีอุตสาหกรรมยางและอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่ตามแนวถนนปู่เจ้าสมิงพราย ส่วนอุตสาหกรรมซึ่งกระจายเป็นบริเวณริมถนนสุขสวัสดิ์ และซอยที่แยกย่อยเข้าไปในตำบลบางครุ ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมประเภทสิ่งทอและอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ รวมทั้งหมด 11 โรงงาน

แผนภูมิ 5.3 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นในอำเภอพระประแดง.

ตารางที่ 5.8 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นรายตำบลในอำเภอพระประแดง

ตำบล	จำนวนโรงงานที่เพิ่มขึ้นในปี					รวม
	2512	2513-2517	2518-2522	2523-2527	2528-2532	
สำโรงใต้	19	110	70	140	115	454
บางหญ้าแพรก	1	20	8	6	12	47
บางหัวเสือ	-	-	2	-	-	2
ตลาด	-	1	-	2	-	3
บางพึ่ง	-	21	22	70	51	164
บางครุ	11	61	45	58	46	221
บางจาก	2	32	25	41	39	139
ทรงคนอง	-	1	2	2	2	7
บางฮ่อ	-	2	2	8	2	14
บางกะเจ้า	-	-	-	-	1	1
บางกอบัว	-	-	1	2	4	7
บางน้ำผึ้ง	-	-	-	-	-	-
บางกระสอบ	-	-	-	-	-	-
รวม	33	248	117	329	272	1,059

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ

ตาราง 5.9 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นตามประเภทอุตสาหกรรมในอำเภอพระประแดง

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนโรงงานที่เพิ่มขึ้นในปี					รวม
	2512	2513-2517	2518-2522	2523-2527	2528-2532	
1.อาหารและเครื่องดื่ม	1	14	10	25	10	60
2. ผลิตภัณฑ์กรรมเบื้องต้น	3	9	7	10	12	41
3. สิ่งทอ	7	65	31	47	56	206
4. ไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ	1	20	12	25	22	80
5. เคมี และเคมีภัณฑ์	1	11	12	11	5	40
6. ยาง-พลาสติกและหนังสัตว์	3	17	11	33	15	79
7. เกี่ยวกับวัสดุก่อสร้าง	1	2	3	4	1	11
8. โลหะและผลิตภัณฑ์	7	59	50	70	61	247
9. เครื่องจักรและเครื่องยนต์	4	31	27	77	69	208
10. เครื่องใช้ไฟฟ้าและอื่น ๆ	5	19	14	25	24	87
รวม	33	248	177	329	272	1,059

ที่มา: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ

ช่วงระหว่าง พ.ศ. 2513-2517 ปรากฏว่ามีโรงงานเพิ่มขึ้นจำนวน 248 โรงงาน เป็นจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 281 โรงงาน เมื่อสิ้นสุดปี 2517 คิดเป็นอัตราการเพิ่มเฉลี่ย ร้อยละ 150.30 ต่อปี จำนวนแรงงานทั้งหมด 34,512 คน โดยมีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 158.77 ต่อปี และมีเงินลงทุน 16,740.10 ล้านบาท เมื่อสิ้นปี 2517

จากการที่จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมและจำนวนแรงงานมีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยต่อปี สูงสุดมาก คือ ร้อยละ 150.37 และ 158.77 ตามลำดับนั้น เนื่องจากประเทศไทยได้เริ่มส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ และสนับสนุนการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชนใน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 ต่อเนื่องมาจนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2 ซึ่งเน้นอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า ดังนั้นอุตสาหกรรมเกือบทุกประเภท ได้แก่ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมโลหะ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ อุตสาหกรรมซ่อมแซมและตัดแปลง

พ.ศ. 2512

พ.ศ. 2513-2517

พ.ศ. 2518-2522

พ.ศ. 2523-2527

พ.ศ. 2528-2532

แผนที่ 5.15 แสดงทำเลที่ตั้งของโรงงาน
อุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงต่าง ๆ

เครื่องชนิดหรือเครื่องจักรกล อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ อุตสาหกรรมยางและพลาสติก อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับผลิตผลผลิตภัณฑ์เบื้องต้น และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ขยายตัวขึ้นอย่างมากในอำเภอพระประแดง โดยเฉพาะใน พ.ศ. 2515 มีอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ จดทะเบียนขึ้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอพระประแดง ถึง 124 โรงงาน ซึ่งมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับปีอื่น ๆ

โรงงานดังกล่าวที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่จะกระจายตัวอยู่ในตำบลสำโรงใต้จำนวน 110 โรงงาน และในตำบลบางหญ้าแพรก จำนวน 20 โรงงาน โดยจะอยู่ตามแนวริมทั้งสองฝั่งของถนนปู่เจ้าสมิงพรายอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอุตสาหกรรมโลหะ ขณะเดียวกันก็เริ่มมีการตั้งโรงงานเข้าไปอยู่ในซอยต่าง ๆ ที่แยกจากถนนปู่เจ้าสมิงพราย เช่น ในซอยผูกมิตร ซอยบุญล้อม ซอยวัดสวนส้ม ซอยสลักกัณฑ์และซอยมหาวงษ์ เนื่องจากราคาที่ดินบริเวณริมถนนใหญ่มีราคาเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

สำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นที่สุดในช่วงระยะเวลา นี้ เนื่องจากใน พ.ศ. 2502 รัฐมนตรีโยกย้ายโรงงานทอผ้าจากพระนครบริเวณคลองเตย ออกมาสู่จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบกับการลงทุนจากต่างชาติซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวญี่ปุ่นที่หันมาลงทุนเกี่ยวกับสิ่งทอในประเทศไทย เนื่องจากถูกจำกัดการผลิตสิ่งทอภายในประเทศ ดังนั้นในช่วง พ.ศ. 2503 - 2516 อุตสาหกรรมสิ่งทอจึงขยายตัวอย่างมากในประเทศไทย โดยเฉพาะอำเภอพระประแดง เขตตำบลบางครุและตำบลบางจากบริเวณริมถนนสุขสวัสดิ์มีจำนวนโรงงานเพิ่มขึ้นถึง 61 โรงงานและ 32 โรงงานตามลำดับ นอกจากนี้อุตสาหกรรมส่งทอบางส่วนยังกระจายอยู่ในตำบลสำโรงใต้ตามถนนปู่เจ้าสมิงพราย

ในตำบลบางพิงเมื่อสิ้นสุดปี 2517 มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 21 โรงงาน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวกับโลหะและอุตสาหกรรมอาหาร ขณะเดียวกันในตำบลบางชอ มีอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ และอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการบรรจุสารเคมีขึ้นอย่างละ 1 แห่ง ส่วนที่ในตำบลตลาดเกิดอุตสาหกรรมซ่อมจักรยานและในตำบลทรงคนองเกิดอุตสาหกรรมทำถังไม้ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวและขนาดเล็กตามลำดับ

การเปลี่ยนแปลงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในระยะที่ 2 ระหว่าง พ.ศ. 2518-2522 จำนวนอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นมีทั้งหมด 117 โรงงาน คิดเป็นอัตราการเพิ่มเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 12.60 การเพิ่มขึ้นของจำนวนแรงงานเท่ากับ 20,074 คน มีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 11.63 จำนวนเงินทุนที่เพิ่มขึ้น 7,225.2 ล้านบาท เมื่อสิ้นสุด พ.ศ. 2522 อำเภอพระประแดง มีโรงงานอุตสาหกรรม 458 โรงงาน การจ้างงาน 54,586 คน โดยมีเงินลงทุนทั้งสิ้น 23,965.30 ล้านบาท

สาเหตุที่ในช่วงระยะเวลานี้มีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนน้อยมาก เมื่อเทียบกับในระยะที่ผ่านมา เนื่องจากเกิดวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งที่ 1 ขึ้นใน พ.ศ. 2516 ความขัดแย้งในสงครามอินโดจีน ตลอดจนความไร้เสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศ ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศซบเซาและการลงทุนชะงักงันต่อเนื่องมาจนถึงในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ที่เพิ่มขึ้นได้แก่ อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์ เนื่องจากอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นการผลิตเกี่ยวกับเครื่องจักรกล การประกอบรถยนต์ เรือยนต์ และอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ อันเป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เริ่มเน้นอุตสาหกรรมส่งออกและอุตสาหกรรมพื้นฐาน ส่วนอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ ที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้า สำเร็จรูป อุตสาหกรรมทำชิ้นส่วนรถยนต์ อุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง และอุตสาหกรรมเครื่องเรือนจากไม้ ผลผลิตจากอุตสาหกรรม ดังกล่าวเป็นสินค้าออกของประเทศที่เพิ่มความสำคัญมากขึ้นในขณะนั้น

ตำบลที่มีจำนวนอุตสาหกรรมเพิ่มสูงยังคงเป็นตำบลสำโรงใต้ซึ่งมีโรงงานเพิ่มขึ้นถึง 70 โรงงาน รองลงมาเป็นตำบลบางครุ 45 โรงงาน ตำบลบางจากและตำบลบางพิงจำนวน 25 โรงงาน และ 22 โรงงานตามลำดับ สำหรับที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ เห็นได้ชัดว่าโรงงานมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของทำเลที่ตั้ง ซึ่งจะอยู่ลึกเข้าไปในช้อยห่างจากถนนใหญ่ ทั้งสองฝั่งของถนนปุเจ้าสมิงพรายและถนนสุขสวัสดิ์ เนื่องจากที่ดินบริเวณริมถนนใหญ่มีอยู่จำกัดและราคาสูง นอกจากในบางตำบลที่พื้นที่ริมถนนใหญ่ยังมีเนื้อที่ว่างอยู่ เช่น ในตำบลบางหญ้าแพรกและในตำบลบางพิง อย่างไรก็ตาม จากจำนวนโรงงานที่เพิ่มขึ้นทำให้โรงงานอุตสาหกรรมบริเวณริมถนนปุเจ้าสมิงพราย และริมถนนสุขสวัสดิ์ในอำเภอพระประแดงมีความหนาแน่นมากขึ้น โรงงานอุตสาหกรรมที่เข้ามาตั้งภายหลัง จึงมองหาทำเลที่ตั้งใหม่ที่มีความเหมาะสม ดังจะเห็นว่าเริ่มมีการก่อตั้งอุตสาหกรรมบริเวณถนนนครเขื่อนขันธ์ ถนนเพชรพิงส์ในเขตบางกระเจ้าและในช้อยวัดบางหัวเสือ ในตำบลบางหัวเสือ ซึ่งการใช้ที่ดินส่วนใหญ่ยังเป็นพื้นที่เกษตรกรรม

การเปลี่ยนแปลงจำนวนโรงงานในช่วง พ.ศ. 2523-2527 ถือเป็นช่วงที่มีโรงงานเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด คือ 329 โรงงาน คิดเป็นอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 14.37 ต่อปี ขณะที่อัตราการเพิ่มของแรงงานเฉลี่ยต่อปีมีค่าเพียงร้อยละ 4.08 เมื่อสิ้นสุด พ.ศ. 2527 อำเภอพระประแดงมีโรงงานทั้งหมด 787 โรงงาน จำนวนแรงงาน 65,723 คน และเงินลงทุนเพิ่มขึ้นเป็น 27,503.32 ล้านบาท

สาเหตุที่มีการขยายตัวของจำนวนโรงงานสูงในช่วงนี้ เนื่องจากนโยบายที่มุ่งฟื้นฟูภาวะเศรษฐกิจของประเทศและเร่งรัดการส่งออก มีการพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เช่น อุตสาหกรรมเหล็ก อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ และอุตสาหกรรมแปรรูปวัตถุดิบ การเกษตร มีการสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมอันเป็นการช่วยการจ้างงาน เช่น อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรขนาดเล็ก และอุตสาหกรรมโลหะ เป็นต้น

อุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่อยู่ในตำบลสาโรงใต้ 140 โรงงาน ตำบลบางพิง 70 โรงงาน ตำบลบางครุและตำบลบางจาก 58 โรงงานและ 41 โรงงานตามลำดับ เนื่องจากการฟื้นฟูเศรษฐกิจของโลกและของประเทศ ประกอบกับการลดราคาน้ำมันลงในปี 2526 และการปรับอัตราค่าไฟฟ้าที่ต่ำลง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเหล็ก อุตสาหกรรมโลหะ อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักรขนาดเล็ก รองลงมาได้แก่ อุตสาหกรรมสิ่งทอ และเสื้อผ้าสำเร็จรูป อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง และอุตสาหกรรมแผงวงจรไฟฟ้า ซึ่งเป็นสินค้าออกที่สำคัญของประเทศ อุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก

จากแผนที่ 5.20 ลักษณะการกระจายตัวของอุตสาหกรรมบริเวณถนนปู่เจ้าสมิงพราย ยังคงเกาะกลุ่มหนาแน่นกับโรงงานที่สร้างมาก่อนและตามซอยต่าง ๆ โดยเฉพาะในซอยที่อยู่ลึกเข้าไปจากถนนใหญ่ บริเวณถนนสุขสวัสดิ์โรงงานส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ในพื้นที่ฝั่งซ้ายของถนน เนื่องจากพื้นที่ฝั่งขวาของถนนซึ่งติดริมแม่น้ำเจ้าพระยามีพื้นที่อยู่จำกัด ขณะที่มีความหนาแน่นสูงของโรงงานที่ตั้งมาแต่เดิม

ซอยที่มีความสำคัญเป็นแหล่งที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม ในพื้นที่ฝั่งขวาของถนนสุขสวัสดิ์ ได้แก่ ซอยวัดชิงเรือง ซอยกดับเจริญ ซอยวัดขมิ้นมิตร ซอยเบญจมิตร ซอยทอดผ้า ซอยสว่างงาม ซอยวัดครุใน ซอยโอมารักดี ซอยสว่างศิลป์ ขณะเดียวกับบริเวณริมถนนนครเขื่อนขันธ์ ถนนพระราชวิริยภรณ์ ตลอดจนพื้นที่ริมน้ำในบริเวณบางกะเจ้า ก็มีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

การเปลี่ยนแปลงจำนวนโรงงานในช่วงสุดท้าย ระหว่าง พ.ศ. 2528 - 2532 มีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น 272 โรงงาน คิดเป็นอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 5.14 ต่อปี มีแรงงานเพิ่มขึ้น 21,319 คน คิดเป็นอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 6.49 ต่อปี เมื่อสิ้นสุด พ.ศ. 2532 อำเภอพระประแดงมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 1,059 โรงงาน มีการจ้างแรงงาน 87,042 คน โดยมีเงินลงทุนทั้งหมด 33,228.16 ล้านบาท

โรงงานที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ จักรยานยนต์ อุตสาหกรรมสิ่งทอ รองลงมาได้แก่อุตสาหกรรมอุปกรณ์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมจากไม้และผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากยางและพลาสติก อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร เนื่องจากมีนโยบายส่งเสริมให้มีการส่งออก

มากขึ้น ขณะเดียวกันการเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมวิศวกรรม เพื่อเป็นฐานให้อุตสาหกรรมอื่นในระยะยาว ทำให้อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์ที่มีการขยายตัวสูงขึ้นมากเช่นกัน

จำนวนโรงงานที่เพิ่มขึ้นในช่วงนี้ 115 โรงงาน กระจายอยู่ในตำบลลำโรงใต้และอีก 51 โรงงาน 46 โรงงาน และ 39 โรงงาน กระจายอยู่ในตำบลบางพิง ตำบลบางครุ และตำบลบางจากตามลำดับ จากแผนที่ 5.20 ลักษณะการกระจายตัวของโรงงานที่เพิ่มขึ้นในย่านอุตสาหกรรมปู่เจ้าสมิงพรายและสุขสวัสดิ์ ส่วนใหญ่ยังคงเกาะกลุ่มในย่านอุตสาหกรรมเก่า โดยอาศัยพื้นที่ว่างที่มีอยู่ระหว่างโรงงานที่สร้างมาแต่เดิม ในตำบลบางจากและตำบลบางครุมีการจัดสรรที่ดิน โดยการขอย้ายเข้าไปในพื้นที่โล่งว่างเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมในอนาคต นอกจากนี้ยังมีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้นบริเวณถนนนครเขื่อนขันธ์และถนนพระราชมหาราชวิธานมากขึ้น แต่ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ขณะที่ในบริเวณบางกะเจ้ามีจำนวนโรงงานเพิ่มขึ้นไม่มากนัก เนื่องจากในบริเวณดังกล่าวได้ถูกประกาศเป็นเขตอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวเมื่อ พ.ศ. 2520 และจากกฎกระทรวงฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2530) ซึ่งมีผลยับยั้งไม่ให้มีการสร้างอาคารขนาดใหญ่ โรงงานคลังสินค้า ท่าเรือขนาดใหญ่ และห้องแถวตึกแถว ในพื้นที่บางกะเจ้า

5.8 สรุป

อุตสาหกรรมในอำเภอพระประแดงเกิดขึ้นจากนโยบายของรัฐบาล ที่ต้องการย้ายโรงงานอุตสาหกรรมออกจากนครหลวงไปสู่จังหวัดชานพระนครรอบนอก ใน พ.ศ. 2512 ซึ่งเป็นปีที่มีการจดทะเบียนโรงงาน ปรากฏว่าในจังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 56 โรงงาน เป็นโรงงานในอำเภอเมืองสมุทรปราการ 23 โรงงาน และในอำเภอพระประแดง 33 โรงงาน

จากการแบ่งประเภทอุตสาหกรรม 10 ประเภท พบว่าเมื่อสิ้นสุด พ.ศ. 2532 จำนวนโรงงานในอำเภอพระประแดงมีทั้งสิ้น 1,059 โรงงาน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และอุตสาหกรรมขนาดครอบครัว ลักษณะการกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม จะตั้งอยู่อย่างหนาแน่น ในย่านอุตสาหกรรมบริเวณถนนปู่เจ้าสมิงพราย เขตตำบลลำโรงใต้ และตำบลบางหญ้าแพรก และย่านอุตสาหกรรมบริเวณถนนสุขสวัสดิ์ เขตตำบลบางพิง ตำบลบางครุ และตำบลบางจาก

ตำบลลำโรงใต้เป็นตำบลที่มีโรงงานตั้งอยู่มากที่สุด โรงงานส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ เช่นเดียวกับในตำบลบางหญ้าแพรก รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือตัดแปลงเครื่องจักรและเครื่องยนต์ ตำบลบางครุเป็นตำบลที่มีจำนวนโรงงานตั้งอยู่มาก รองจากตำบลลำโรงใต้ โรงงานส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมสิ่งทอเช่นเดียวกับในตำบลบางจาก

ส่วนในตำบลบางพิงโรงงาน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมซ่อมแซมและตัดแปลงเครื่องจักรและเครื่องยนต์

จากโครงสร้างของอุตสาหกรรมแต่ละประเภท พบว่า อุตสาหกรรมพระประแดงพัฒนาขึ้นจากความได้เปรียบในด้านการขนส่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขนส่งทางเรือ เนื่องจากวัตถุดิบสำคัญส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ ขณะเดียวกันสินค้าส่วนหนึ่งที่ผลิตได้และมีการส่งออกไปยังต่างประเทศ ก็ต้องพึ่งพาการขนส่งทางเรือเช่นกัน

การเปลี่ยนแปลงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม จะเห็นว่า ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2523-2527 เป็นช่วงที่มีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นมากที่สุดถึง 329 โรงงาน ทำให้จำนวนโรงงานในอำเภอพระประแดงเพิ่มขึ้นเป็น 787 โรงงานเมื่อสิ้นสุด พ.ศ. 2527 จำนวนโรงงานที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีได้ดึงดูดแรงงานอพยพเข้ามาจำนวนมาก ส่งผลให้เมืองพระประแดงเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว หากแต่ว่าการเติบโตของเมืองนั้นเกิดขึ้นโดยปราศจากการวางแผนรองรับจึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ติดตามมา

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย